

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Annum, que[m] probationis uocant, in suscipiendis ad monasteria
religiosis recte institutum esse: ut eorum quæ subeunda sunt oneru[m],
faciant ante periculum. XXXIII

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

LIBER TERTIVS.

Bernardus Bernardus in libro de præcepto & dispensatione, ita dicens, Legō profecto in regula. Hæc cōsideratio penes abbatē sit, & hoc uel illud esse in prouidentia, uel arbitrio, seu dispositio-
Idem ne abbatis. **V**t autē pro sua uolūtate aliqd mutet, me ibi legisse nō recolo, quinimo in oibus (inqt) oēs magistrā sequant regu-
 lam, nec ab ea temere deuiet a quoq̄, ergo nec ab ipso abbate. **O**ēs (inquit) magistrā sequant regulā, nemo ergo suā uolūta-
 re. **V**bi sane, nec abbatē excipi puto. **V**idētis q̄tū necessitati tribuit, subtrahit uolūtati. Hæc Bernardus, & cetera cōtinuo ordine subsequētia, q̄ dilucide monstrāt, abbatē etiā regulæ subijci debere. **Q**d & in uerbis, paulo añ eodē loco præcedē-
 tibus, nō minus euidenter ostendit idē brūs pater, cū ait. **N**eq; abbas supra regulā ē, cui semel & ipse spōtanea se pfessione submisit. **D**einde paucis interiectis subnectit. **S**up fratru sane trāsgressiones, nō sup patrū traditiōes cōstituit, q̄ abbas eligi, mādatoꝝ cultor, & ultor uitioꝝ. **H**ec ibi. **V**idem⁹ itaq; nec ip-
 sis religiosoz p̄positis & patribus deesse etiā intra septa mona-
 sterij & claustra, debitā obedientiæ materiā. **¶** **P**ostremū nec
 X ipsi summo pontifici, ex monasterij solitudine ad supremum apicē moderationis ecclesiasticæ prouecto, deficit argumen-
 tū præstādæ obedientiæ. **O**btēperare siquidē semp debet deo
 (ut dictū est) diuinæq; legi, & omni etiā hūanæ, totā fideiū
 Sūmus pō-
 cifex, legis
 bus ecclesi-
 asticis des-
 bet obedire
 ut.
 multitudinē concernēti, legi, ad pietatē religionis & honesta-
 tē uitæ potissimū spectāti. **Q**uis em̄ nemo in eū potestatem
 coercendi exequi possit, nihilo tñ minus legibus, totū christia-
 noꝝ coetū & suæ conditionē administrationis respicientibus
 etiā est obnoxius. **Q**uas si præuaricat, est qui querat & iudicet
 deus, & uniuersalis etiā ecclīa, de eo iudiciū ferre p̄t. **A**d quē-
 cunq; igit primatus gradū, ecclesiasticæq; dignitatis fastigiū
 prouehatur religiosi, legitimā semper habent obedientiæ præ-
 standæ materiā, & aliquid cui debet morigerari, nec unq̄ lim-
 pliciter & omnino absoluit ab obedientiæ uinculo.

¶ **A**nnū, quē probationis uocant, in suscipiendis ad mo-
 nasteria religiosi recte institutū esse, ut eoz que
 subeunda sunt onerū, faciāt ante periculū.

Cap. XXXIII.

Vicifis

Vicesima tertia Lutheri obiectio. Apud oia mo-
 nasteria mos iste increbruit, quo ingressuris do-
 mum monasticam conceditur annus probationis,
 ad faciendum periculum, si caste uiuere possit qui est
 uoturus, & ubi toto eo anno probata est eius ca-
 stitas atq; spectata tunc recipit in monasterio. Illud aut, friuolum
 est institutum, quia non sufficit annus ad illius rei experimentum
 sed tota uita necessaria est. Fieri nepe potest, ut uno anno, du-
 obus aut tribus, quis caste uiuat, postea uero uel carne ebullis-
 ente in libidinem, aut igneo flatu satanae, qui ardere facit pru-
 nas (ut ait Iob) idem grauissimas carnis molestias patiet, & forte
 succubet tentationi. Ego ipse (ait Lutherus) in me & multis
 alijs exptus sum, q̄ pacatus & quietus soleat esse satan, in pri-
 mo anno sacerdotij & monachatus, ut nihil iucundius esse uide-
 atur castitate. Sed hoc facit insidiator & hostis in tentatione
 & laqueum, ut postea grauius impugnet & prosternat hominem.
 Huic aut hostis nostri machinationi, similis est annus proba-
 tionis religiosorum. Merito igitur improbandus est & danandus
 Hae Lutherus. ¶ Responso. Falsae inniti hypothesi haec ob-
 iectio, proponens annum probationis concedi ingressuris reli-
 gione, duntaxat ad sumendum de seruanda castitate experimen-
 tum, & non aliam ob causam, quod utiq; falsum est. Ille liquidem
 ad caeterarum etiam uirtutum experientiam capiendam in neophito
 religionis alumno, ut patientiae, humilitatis, mansuetudinis,
 ac diligentiae, institutus est, & non tantum castitatis. Quinimo
 annus ille probationis, potissimum ad hunc ordinatus est finem
 ut ingressurus domum cenobiticam spectet mores, uictum, ami-
 ctum, ieiunia, uigilias, stratoria, & alia cum ad corporis, tum ad
 animi exercitium pertinentia onera, atq; de ijs omnibus pericu-
 lum faciat, an perferre ea ualuerit nec ne, antequam se alliget illi ui-
 tae instituto. At ubi toto anni curriculo uersauerit secum ani-
 mo, quid ferre recusent, quid ualeant humeri, tum demum aut
 subeat iugum monasticum, aut detrectet illud pro suo arbitrio.
 Sane cum non minus aliarum uirtutum quam castitatis, in religioso
 exposcantur opera, cum item alia permulta praeter castitatis
 integritatem ferenda sunt onera in monasterio, oportet ea omnia

Iob. 41.

Ad qd or-
dinat annus
probationis
in religiosis.

LIBER TERTIVS.

III etiã ante tentare, q̄ suscipiãtur ppetuo sustinẽda, ne quis incau-
 tũ irretiat laqueo inextricabili. ¶ Quod uero de serpentis anti
 qui proponit insidijs Lutherus, in principio professiõis sacer-
 dotalis aut monasticæ desistentis ad tempus ab impugnatione
 castitatis, ut postea incautũ grauius opprimat, uerũ quidẽ ple-
 runq; esse cõspicitur. Sed hoc neminẽ deterrere, aut ad seruã-
 de continentia diffidentia debet inclinare, quin potius redde-
 re unumquẽq; cautiore, ut ad technas illas & dolos hostis uas-
 tri sedulus inuigilet. Nec in preterita castitate cõfidat, sed in
 dño deo spem suã reponat, ipm̄q; inuocet assidue in suũ adiu-
 toriũ, ut ipso auxiliatore possit omnia tela nequissimi ignea ex-
 ringuere. Preterea, ieiunia, sanctã animi occupationem in pijs
 moderationibus, sacra lectionẽ, & alia honesta studia exerci-
 tiaq; nõ intermittat unq; qbus hoc genus dæmoniorũ eiã so-
 let. Et ubi in his pseuerauerit diutius aut sacerdotio insignit^o
 quispiã, aut monasticę addictus disciplinẽ, incolumẽ ad obitũ
 usq; adiutore deo castitatẽ seruabit. Neq; huic tentatoris ma-
 chinationi similis est annus probationis, ut assumit Lutherus

Ephes. 6

Annus p-
 bationis,
 subdole
 machinati
 oni satanae
 nõ est con-
 ferendus

sed ad ueritatẽ agnoscendã, nõ aut ad simulationẽ, is est con-
 stitutus, & ad religionis obseruatã integriore summope ad-
 miniculari. Neq; laqueũ inicit idẽ pedibus nouitiorũ, sed pla-
 ne oculis eorũ corã obijcit pferenda onera, ne ea subeãt incau-
 ti anteq; habeãt ipsa explorata, annuoq; experimẽto p̄specta.
 ¶ Vicelimaquarta & ultima Lutheri obiectio. In domib' eti-
 III am monasticis annos professionis definiunt ipsi p̄ses, alijs q̄r-
 „ tũdecimũ, alijs aut decimũoctauũ ætatis annũ, cuius quidem
 „ definiẽdi nullũ habent ius. Nihilominus satis placet mihi (in-
 „ quit) modus aliquorũ, qui monachis añ decimũoctauum æta-
 „ tis annũ ingressis monasteriũ, faciunt copiã abeũdi. Sed & id
 „ mihi dolet (ait) q̄ ij & aliq; omnes nõ faciunt omnibus religio-
 „ sis facultatẽ abeũdi, qui ante sexagesimũ annũ sunt professi,
 „ ut B. Paulũ ex parte imitent, qui uiduas minores annis sexa-
 „ ginta reicit, ne assumant alendã ecclesiarũ facultatibus. Nã
 „ uiros (inquit) cum sint robustiore ac uegiore corpore, tardũ
 „ usq; sceminis emoriantur, septuagesimo uel octogesimo añ-
 „ no demum recipi oportebit. Hæc Lutherus. ¶ Responso.
 Non

Non sunt quoquo pacto improbandi, qui decimūquartū de signāt aetatis annū faciendae professioni monasticā. q̄ is in uiris, pubertatis assignet annus, quo pullulare solent & insurgere aculei libidinum, qui per religionis austeritatem & arctitudinem reprimantur. Neq̄ etiam ij, qui decimumoctauū aetatis annum determinant ad professionem monasticam suscipiendam, sunt uituperandi, quoniā circa hunc aetatis terminum efferuescere solet petulantia adolescentiā, ac prouere in libidinem, nisi lupatis frenisq̄ coerceatur. Ad quā frenandā, uitę monasticę institutio, abstinentia, fuga seculi & solitudo monasterij, maiorē in modū confert. Vtriq̄ autem patres monastici, & qui decimūquartū & qui decimumoctauū aetatis annū determinant professioni monachali, nec nō ij qui eo suę aetatis cursu subeūt ipsam professionē monasticā, sequunt̄ in eo opere, salutare monitum Ecclesiasticis, ita dicentis. **Memento** Eccle. 32 creatoris tui, in diebus iuuentutis tuę. **Et id Hieremias** di. Threno, 3. **Et id Hieremias** di. Threno, 3. **Bonū est uiro,** cū portauerit iugū ab adolescentia sua. **Sedebit solitarius & tacebit,** quia leuauit se sup se. **Quandoquidē** scdm uulgatū id prouerbiū qd̄ proponit Salomon, adolescens iuxta uia suā, etiā cū senuerit, non recedet ab ea. **Sequunt̄ & illud salubre dñi uerbū ad eos qui increpabant** parentes, filios suos offerentes **Chro.** **Sinite paruulos uenire** ad me, taliū em̄ est regnū cęlorū. **Imitant̄ & exemplū B. Iohannis baptistę,** qui in puerilibus annis subijt desertū, & admirandā uitę austeritatē adhuc tenellus est aggressus. **Aemulant̄ & exēpla multorū sanctorū patrū,** q̄ in tenera adhuc etate cōstituti, uocāte eos deo, reliquerūt mundū cū suis cōcupiscētijs, & ad eremi solitudinē aut trāquilla monasterij claustra cōuolarūt. **¶ Q̄ autē obiectat Lutherus ipsos monasteriorū institutores nō habere ius definiēdi annos aetatis quibus inire debeat professio uitę monachicę, nihil habet roboris & ueritatis** **¶ Qm̄ eadē autoritate a spū sancto accepta, & regulā illā monachalē instituerunt, & circumstantias ad eā amplectendam conferētes, ut locum, tempus, uictum, amictum, & cętera id genus regulę suę instituta, ordinarūt. Inrer q̄, tēpus assumēdę professionis etiā debuit certo quodam limite determinari.**

Nihil

Prouer. 22

Mac. 13

Luc. 14

VI

Presmonasticos recte instituisse ipsi faciendę professionis

Nihil ergo præter officium egerunt uenerandi patres, monasticæ institutionis authores, quæ annos ætatis definiuerint, quibus subiri debeat disciplinæ regularis iugum & professio.

VII ¶ De his uero, qui monachis ante decimum octauum ætatis annum ingressis monasterium, faciunt abeundi copiam (si modo uspiam gentium sint tales monasteriorum patres, ut hic deinde proponit Lutherus) dicendum uidetur, quod si illis religiosus ante id ætatis tempus iam legitime professus eam uitam & uoto astrictis, dant facultatem abeundi, relictoque habitu monastico redeundi ad seculum, perperam faciunt illi cenobiorum præpositi, & maxime sunt improbandi, quia cogunt huiusmodi religiosos apostatare, post uota in propatulo rite edita, per quæ, se & reliquam uitam suam deo sponte deuouerunt, ac consecrarunt. Quippe non possunt illi monasteriorum rectores, uota iam recte nuncupata reddere irrita, ad quæ perficienda, diuino iam præcepto sunt astricti, quod nequeunt illi relaxare. Sin uero talibus nouitijs ante factam professionem, monastici patres ita faciunt abeundi copiam, ut non recipiant eos ad professionem faciendam ante decimum octauum ætatis annum, & ergo dant illis optionem (quæ adhuc liberi sunt & in tempore probationis constituti) aut relicta domo cenobitica redeundi ad seculum, aut expectandi in ipso monasterio id tempus ætatis quæ professionem publicam subeat, non est illud usquequaque improbandum præsertim in his monasterijs ubi grauis est uitæ austeritas & tantus rigor abstinentiæ, ut minor quæ decem & octo annorum ætas, non foret par monastico labori atque oneri præferendo. In quibus au-

ter cæteras constitutione, quæ neminem admittunt ad suæ institutionis monasticæ professionem, nisi decimum octauum ætatis annum fuerit ingressus. Quæ sane constitutio, admodum cõsentanea est illi decreto quod ex registro Gregorij adducit in epistolis decretalis titulo de regularibus & trãseuntibus ad religionem, cap. quæ in insulis, hoc modo. Quia in insulis dura est cõgregatio monachorum pueros in eorum monasterijs, ante decimum octauum annum suscipi prohibemus. Vbi glossa reddens rationem determinatiõis illius ætatis decem & octo annorum, ait. Hoc speciale est, propter asperitatem locorum

Alias

Alias regulare est, q̄ post tempus pubertatis, tam masculi q̄
fœminæ possunt profiteri. Hæc ibi. Tempus autem puberta
tis in masculis assignat̄ decimusquartus ætatis annus, & in fœ
minis, duodecimus. Regulari igit̄ obseruatione (ubi peculia
ris aliqua constitutio, illi generali non derogat) masculus ex
pleto decimoquarto anno, p̄t subire professionē monasticam
ut ex prædicto titulo epistolæ decretaliū, cap. ad nostrā, &
cap. significatū est, satis constat, et fœmina, cōlummato anno
duodecimo. Valeant igit̄ Lutherana placita, q̄ de ætate, qua
subeundū est monasterium, hic effutiunt, quoniam sanctioni
bus pontificijs & rectæ rationi, prorsus sunt aduersa.

¶ Non esse expectandā senilem & decrepitam
ætatem, ad subeundum monasticæ uitæ iugū,
ut uult Lutherus. Cap. XXXIIII.

T uero quod in postrema sua obiectione, circa
præcedentis capituli mediū posita proponit Lu
therus, de ijs omnibus religiosi sua quidē sen
tentia dimitendis, ut abeant liberi relicta cucul
la & reuertant̄ ad seculū, qui ante sexagesimū
ætatis suæ annū fuerint uitam cœnobicā professi, ridiculum
potius est & insanix proximū, q̄ serio consulendū. Id ipsum
em̄ esset, feruorē adolescentiæ despumantem in libidinem, de
dicare dæmoni & desiderijs huius seculi, ubi tamen uegetius
est naturæ robur, ad ieiunia & cætera monasterij onera feren
da. Senilem uero etatē, effcētā, & uiribus fractā, post expletas
fortasse libidines (quibus ea grandior ætas amplius non est ac
commoda, ob frigescentem ac languescentē naturæ calorē)
dedicare deo, cū ob debilitatem & imbecillitatē ætatis nulla
ferri possent amplius onera monasterij. Certe id ipsum nō est
set caput & caudā offerre deo in sacrificiū (quod tamen domi
nus in Leuitico fieri iubet) sed caput uitij & concupiscentijs
addicere, dedereq; flagitijs, caudā uero (cū florentior ætas in
peccatis est transacta) dedicare deo, & ita quod potissimū est
& optimū, consecrare satanæ, quod uero deterrimū & elan
guidū atq; debile, deo. Non est profecto hæc æqua, nec deo
grata partitio, a quo cū acceperimus omnia, illi nimis & oīa
hh debemus

Leuit. 5
Quid ē ca
put & cau
dā offerre
deo in sa
crificium